Maastricht University Leading in Learning!

RSJ-congres d.d. 25-11-2021
Kort, maar krachtig
Workshop: (Herstelgerichte) alternatieven voor korte detenties

Prof. dr. Jacques Claessen
Mr. Tamara Trotman
Prof. dr. Sven Zebel

Opzet workshop

- Theoretisch deel: alternatieven voor korte detenties
- Praktisch deel: reflecteren en toepassen op casus uit online enquête

Changing Justice Gears

- 3-jarig programma o.l.v. RJN & UM i.s.m. andere universiteiten en ketenpartners
- Twee deelprojecten:
  - *Motivate*: ontwikkeling van doelbewuste sanctionering met bijzondere aandacht voor herstel en resocialisatie als sanctiedoelen
  - *Discover*: ruimere inzet en ontwikkeling van alternatieve sancties in het kader waarvan herstel en resocialisatie centraal staan
- De 'link' tussen *Motivate* en *Discover*: subsidiariteit met betrekking tot sanctiedoelen
- Hypothese: doelbewuste sanctionering leidt tot minder kortdurende detenties – en meer alternatieve sancties

Discover

- Doel = het terugdringen van kortdurende detentie (= GS tot 6 mnd) door het ruimer inzetten én (door)ontwikkelen van alternatieve sancties in de OM- en ZM-fase
- Leidraden:
  - interne subsidiariteitsbeginsel
  - maximalistisch herstelrecht
  - effectiviteit in termen van recidivereductie

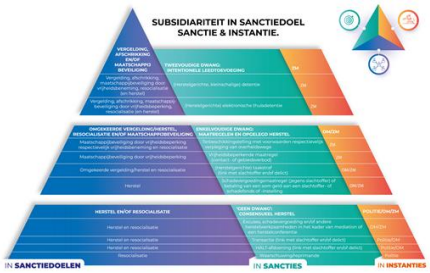

- Focus op de volgende alternatieve sancties:
  - mediation/herstelconferentie
  - (herstelgerichte) taakstraf (incl. vervangende variant)
  - (herstelgerichte) thuisdetentie (incl. vervangende variant)
  - combinatie van de hiervoor genoemde alternatieven

Continuüm taakstraf & thuisdetentie

- Wat gebeurt er nu op basis van de huidige wet- en regelgeving & het huidige beleid?

↓

- Waar zit ruimte op basis van de huidige wet- en regelgeving & het huidige beleid?

↓

- Wat is de (herstelrechtelijke) stip op de horizon – waartoe wet- en regelgeving & beleid dienen te worden aangepast?

Taakstraf

- Dient meer gebruik te worden gemaakt van het maximum van 240 uur – opdat daarmee de oplegging van korte detenties wordt voorkomen?
- Dient bij voorarrest vaker te worden gedacht aan de verrekenings'mogelijkheid' ex art. 27 Sr bij de oplegging van een taakstraf?
- Dient het maximum van 240 uur te worden verhoogd naar bijvoorbeeld 360 uur (= 6 mnd)?
- Dient naast de werkstraf de leerstraf opnieuw ingevoerd te worden in het volwassenenstrafrecht (voorheen: max. 240 uur werkstraf + max. 240 uur leerstraf)?
- Dient het taakstrafverbod ex art. 22b Sr te worden afgeschaft of afgezwakt?

Herstelgerichte taakstraf

- Dienen dader en slachtoffer* in de executiefase te worden uitgenodigd om samen een zinvolle keuze te maken uit de bestaande taakstrafprojecten?
- Dienen dader en slachtoffer* in de executiefase te worden uitgenodigd om samen de inhoud van de herstelwerkzaamheden te bepalen?
- Dienen (de bekennende) dader en slachtoffer* in de OM-fase te worden uitgenodigd om samen de inhoud van de herstelwerkzaamheden te bepalen?
- Dienen (de bekennende) dader en slachtoffer* in de ZM-fase te worden uitgenodigd om samen de inhouden van de herstelwerkzaamheden te bepalen?

* en/of gemeenschap

Thuisdetentie

- Dient thuisdetentie *de facto* te worden toegepast door een voorwaardelijke gevangenisstraf op te leggen met bijzondere voorwaarden, waaronder een locatie- c.q. thuisgebod met elektronisch toezicht en bijzondere voorwaarden die zien op herstel en resocialisatie?
- Dient thuisdetentie *de facto* te worden toegepast via art. 38v Sr (vrijheidsbeperkende maatregel)?
- Dient thuisdetentie (max. 6 mnd) als zelfstandige hoofdstraf in art. 9 Sr te worden opgenomen incl. de mogelijkheid om deze aan te kleden met 'bijzondere voorwaarden'?
- Dienen er kleinschalige woonfaciliteiten te worden gecreëerd, zodat ook daders zonder eigen woning in aanmerking kunnen komen voor thuisdetentie?

Herstelgerichte thuisdetentie

- Dient thuisdetentie te worden vormgegeven als 'vrijplaats' van waaruit kan worden gewerkt aan 'de vier lagen van herstel':
  - herstel met zichzelf
  - herstel met eigen achterban
  - herstel met slachtoffer
  - herstel met gemeenschap
- Dient het toezicht/de controle in het kader van thuisdetentie zoveel mogelijk *bottom up* vorm te krijgen door de gemeenschap erbij te betrekken?
- Dient de aankleding van herstelgerichte thuisdetentie plaats te vinden in het kader van een herstelconferentie waarbij partijen – met hulp van een mediator – zelf tot een herstel- en resocialisatieplan komen?

Casus

Verdachte (vrouw, 60 jaar, heeft schulden) werkt al vijf jaar op de afdeling Financiën van een familiebedrijf in kantoorartikelen. De baas van de verdachte heeft geconstateerd dat de balans niet klopt en ontdekt dat de afgelopen twee jaar allerlei bedragen zijn verduisterd, in totaal ongeveer € 20.000. Verdachte is voor de tweede keer in contact met justitie: 8 jaar geleden heeft ze ook geld verduisterd bij haar vorige werkgever. Ze zit 5 dagen in voorlopige hechtenis. Ze heeft bekend. Het bedrijf wil schadevergoeding. De officier van justitie legt fraude ten laste in zijn dagvaarding.

Vraag: welke sanctie zou u – op basis van het bestaande sanctiearsenaal – eisen/opleggen *in casu* – en waarom?

LOVS Oriëntatiepunten Fraude

Fraude

Fraude	
LOVS: 29-6-2012	
Benadelingsbedrag	Oriëntatiepunt
a. Tot € 10.000,--	1 week – 2 maanden gs ov / ts
b. € 10.000,-- tot € 70.000,--	2-5 maanden gs ov / ts
c. € 70.000,-- tot € 125.000,--	5-9 maanden gs ov / ts + gs vw
d. € 125.000,-- tot € 250.000,--	9-12 maanden gs ov
e. € 250.000,-- tot € 500.000,--	12-18 maanden gs ov
f. € 500.000,-- tot € 1.000.000,--	18-24 maanden gs ov
g. € 1.000.000,-- en hoger	24 maanden - maximum gs ov

Toelichting op het oriëntatiepunt

De in de tabel genoemde straffen kunnen worden gecombineerd met een geldboete, bijvoorbeeld in zaken waarin geen vordering benadeelde partij is ingediend of in zaken waarin niet tevens een civiele, ontnemings- of fiscale procedure loopt.

Bij de straftoemeting in fraudezaken dient men zich naast het benadelingsbedrag evenzeer te oriënteren op de hieronder, niet limitatief, opgesomde strafvermeerderende en strafverminderende factoren.

Strafvermeerderende en/of strafverminderende factoren:

- de duur van de gedraging
- de mate waarin de verdachte door de overtreding voordeel heeft verkregen
- de verdachte heeft de gedraging uit eigen beweging beëindigd
- de mate waarin het ontstane nadeel ongedaan is gemaakt
- de rol van de verdachte ten opzichte van mededaders
- of de verdachte een natuurlijke persoon of een rechtspersoon betreft
- de mate waarin de verdachte medewerking heeft verleend aan het onderzoek
- de mate waarin de gedraging heeft geleid tot marktverstoring
- de mate waarin door de gedraging het vertrouwen in de markt is geschaad
- de financiële draagkracht van de verdachte
- recidive(gevaar)
- de duur van de strafprocedure
- de verdachte heeft gehandeld in de uitoefening van een beroep of bedrijf
- type slachtoffer (professional, leek, overheidsinstantie) en de rol van het slachtoffer bij de gedraging
- aan de verdachte is een bestuursrechtelijke maatregel (niet zijnde een bestuurlijke boete voor hetzelfde feit als bedoeld in art. 5:44 Awb) opgelegd (bijvoorbeeld intrekking vergunning, last onder dwangsom)

Uitkomsten online enquête (N=10)

Welke straf(fen) zou u opleggen? (meerdere antwoorden mogelijk)		
Gevangenisstraf		
Onvoorwaardelijk:	3x	5 dagen; 5 dagen; 5 maanden
Voorwaardelijk:	4x	1 maand (2x); 2 maanden
Taakstraf (uren)		
Onvoorwaardelijk: (uren)	9x	80; 100; 120; 150; 160; 160; 240; maximale taakstraf, terugbetaalregeling en verplichte hersteltraining
Voorwaardelijk: (uren)	-	
Boete (euro)		
Onvoorwaardelijk:	-	
Voorwaardelijk:	-	
Bijzondere voorwaarden		
Gedragsinterventie ….	2x	Gericht op oorzaak/omgang schuldproblematiek (2x)
Schadevergoeding …	6x	??; 5.000 euro; 20.000 euro (3x); afhankelijk van inkomsten/loon en schulden
Mediation	1x	

Vervolgvragen

- Zou u tot een andere sanctionering komen (zonder LOVS-oriëntatiepunten maar) met sanctiedoelen als leidraad (i.h.b. herstel en resocialisatie)?

- Zou u tot een andere sanctionering komen met een uitgebreider sanctiepalet, waaronder mediation/herstelconferentie, (herstelgerichte) taakstraf en/of (herstelgerichte) thuisdetentie?

Uit: Bonjo Bajesbulletin van juni 2013

naar de waarheid zoekt.

spoor te komen van de mechanismen die rechterlijke dwalingen bevorderen.

TEEVEN OP VINGERS GETIKT

DEN HAAG - De strafrechters zijn vierkant tegen het plan van staatssecretaris Teeven (Justitie) om duizenden lichter gestraften automatisch thuis hun straf met een enkelband te laten uitzitten. Ze vinden dat de bewindsman hiermee ten onrechte in de bevoegdheden van de rechterlijke macht treedt.

De Raad voor de Rechtspraak stelt dit in een advies aan Teeven dat onlangs openbaar is gemaakt. Naast het principiële bezwaar wat hun eigen rol betreft, waarschuwen de magistraten ook voor onrust in de samenleving. Volgens het orgaan zal de enkelband, die wat Teeven betreft standaard wordt voor alle straffen tot zes maanden cel, als een mildere straf worden ervaren. Mensen hebben daar volgens de strafrechters gelijk in. 'De rechter bepaalt op basis van alle omstandigheden de strafmaat en soort.

Dat moet zo blijven,' aldus raadsheer Peter Lemaire.

Voorstel

In het wetsvoorstel van Teeven kan een rechter alleen zeggen dat een veroordeelde niet met een enkelband thuis mag zitten, maar echt de gevangenis in moet. Rechters kunnen niet zelf thuisdetentie opleggen. In Teevens voorstel staat verder nog dat bij een straf van meer dan 6 maanden een enkelband kan worden gegeven als minstens de helft van de straf is uitgezeten. Elektronische detentie mag maximaal 18 maanden duren.

"Naast het principiële bezwaar wat hun eigen rol betreft, waarschuwen de magistraten ook voor onrust in de samenleving. Volgens het orgaan (RvdR) zal de enkelband, die wat Teeven betreft standaard wordt voor alle straffen tot zes maanden cel, als een mildere straf worden ervaren, mensen hebben daar volgens de strafrechters gelijk in."

Stelende werknemer heeft 1000 jaar nodig om schuld terug te betalen

ACCOUNTANCY, NIEUWS

4 november 2021 door Accountancy Vanmorgen

Volgens de accountant van een woonwinkel in Lisse was de kans dat een frauduleuze ex-werkneemster tegen de lamp liep 'best klein'. De werkgever zit met de gebakken peren. Hij is voor 625.000 euro gedupeerd door zijn voormalige medewerker. De kans dat hij dit geld ooit terugkrijgt is niet 'best klein', maar 'extreem klein'.

ECLI:NL:RBDHA:2021:12403

veroordeelt de verdachte tot:

een gevangenisstraf voor de duur van **18 (achttien) MAANDEN**;

bepaalt dat een gedeelte van die straf, groot **6 (zes) MAANDEN**, niet zal worden ten uitvoer gelegd onder de algemene voorwaarde dat de veroordeelde zich voor het einde van de hierbij op **2 (twee) jaren** vastgestelde proeftijd niet schuldig maakt aan een strafbaar feit;

en onder de bijzondere voorwaarden dat de veroordeelde:

meldplicht

ambulante behandeling

wijst de vordering tot schadevergoeding van de [benadeelde partij] af;

wijst de vordering tot oplegging van de schadevergoedingsmaatregel af.

Maastricht University Leading in Learning!

Bedankt voor uw aandacht!
Vragen en/of opmerkingen:

jacques.claessen@maastrichtuniversity.nl

Prof. dr. Jacques Claessen
Mr. Tamara Trotman
Prof. dr. Sven Zebel